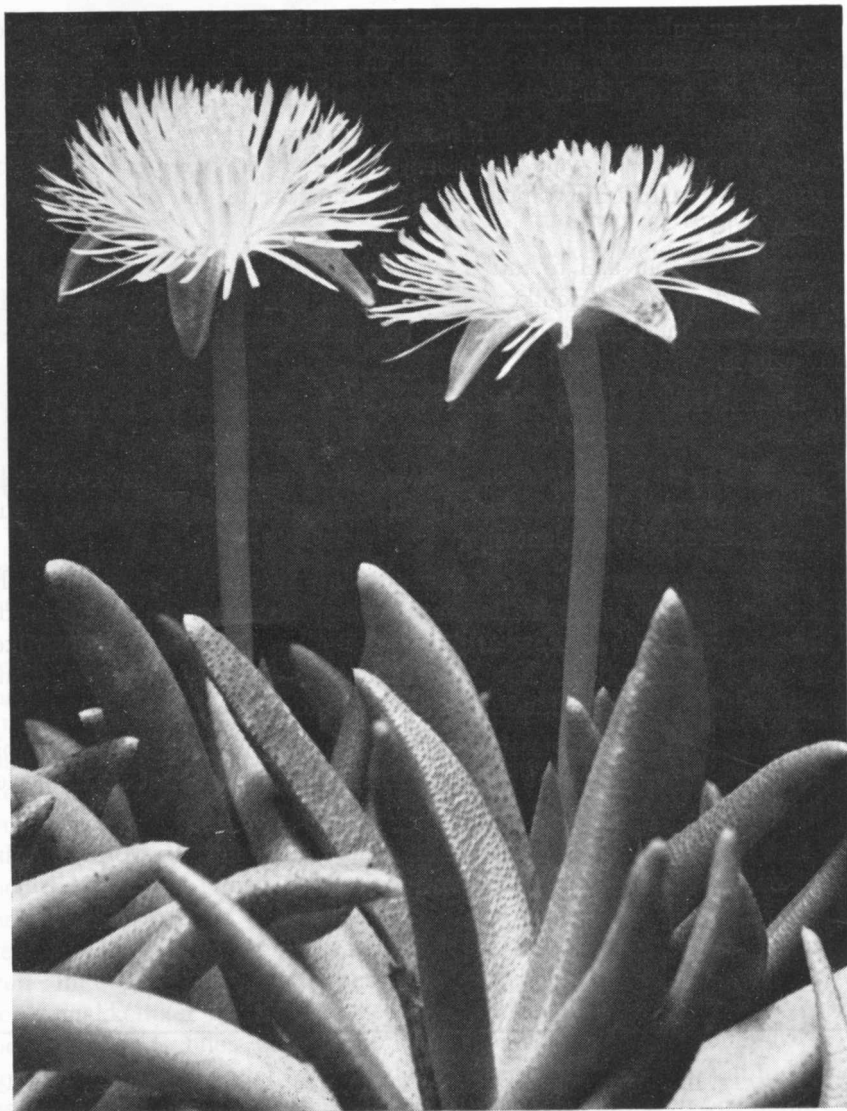

SUCCULENTA

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS
VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Figuur 30

Hereroa granulata (N.E. Br.) Dint. & Schw. (zie pag. 74)

Foto en plant coll. Koppers

Van de Redactie

Het is weer mei, de bloeitijd van vele succulenten, vooral van cactussen.

De meeste liefhebbers laten deze bloemen rustig bloeien en scheppen er behagen in er naar te kijken en ze te tonen aan hun naasten en hun vrienden.

Anderen zullen de bloemen bestuiven om later zaad te kunnen oogsten; weer anderen gaan ze nader bekijken en ze gebruiken om de planten te determineren of om de kenmerken te benutten voor hun speciale studies.

In vele gevallen is het daarbij zaak wat haast te betrachten, want de bloei duurt, vooral bij vele cactussen, maar kort en menigeen heeft voor de studie nauwelijks tijd, omdat er in die bloeiperiode zo veel ander werk te doen valt.

Het is daarom aan te raden deze bloemen te drogen; wanneer men dit zorgvuldig doet, beschikt men later over een collectie, waarin al het materiaal dat men nodig heeft, dus ook vruchten en zaden, permanent aanwezig is.

Cactusbloemen laten zich zo mooi drogen, dat er tot in lengte van jaren alles aan te zien is; ook de kleur blijft geheel intact.

Zaak is in de eerste plaats nauwkeurig te verzamelen, dus b.v. mèt het vruchtbeginsel; bij Mammillaria's is dit wel eens moeilijk, daar deze diep tussen de knobbels ingeplant zijn.

Dan moet men de bloemen doorsnijden en wel te beginnen bij het vruchtbeginsel. De beide helften moeten snel en warm gedroogd worden onder niet al te grote druk, waarbij de vochtigheid moet kunnen ontwijken. Juist op deze snelheid van het drogen komt het aan; in ieder geval dienen de gekleurde gedeelten binnen 24 uur geheel droog te zijn.

Daarna worden de bloemen met een gomstrookje op een vel papier geplakt en wel zodanig, dat de ene helft met de buitenkant en de andere helft met de binnenkant naar boven komt te liggen.

Het is een mooie, fascinerende bezigheid, die een ieder voldoening zal schenken en die een collectie zal vormen, welke weinig plaats inneemt.

B.

Voorzitter : A. F. H. BUINING, Burg. de Beaufortweg 10, Hamersveld (U.) — Telefoon 03496-226.
Secretaresse : Mevrouw J. GRULLEMANS VAN BERGHEM, Hereweg 19, Lisse — Tel. 02530-3439.
Penningmeester : G. D. DUURSMA, Spoorstraat 106, Leeuwarden, Postrekening no. 83 35 50.
Redacteur : B. K. BOOM, I.V.T., Postbus 16, Wageningen, Telefoon 08370-3141, thuis tel. 2146.
Redactiecommissie : C. BOMMELJE — J. C. VAN KEPPEL en H. VAN DER VELDE.
Kopij moet uiterlijk de 18de van de maand in het bezit van de redacteur zijn.

IN MEMORIAM

A. J. A. Uitewaal

7 april 1899 - 29 maart 1963

Nog onverwacht, maar na een dapper gedragen lijden, overleed op 29 maart j.l. te Amsterdam onze oud-redacteur A. J. A. Uitewaal, die tot ver over onze grenzen bekendheid genoot als specialist van de kleinbloemige *Aloinae* en het geslacht *Adromischus*, maar ook als liefhebber over grote ervaring beschikte en daarvan onze leden telkens weer deelgenoot maakte.

Geboren te Utrecht, werd hij opgeleid als reproductie-

fotograaf, welk beroep hij vele jaren succesvol heeft uitgeoefend, totdat hij het om gezondheidsredenen moest opgeven.

Schrijver dezes heeft het voorrecht gehad de heer Uitewaal sinds 1934 te kennen en zijn ontwikkeling van eenvoudig liefhebber tot specialist op succulentengebied van nabij te hebben medegemaakt. Van nature had Uitewaal een nauwgezetheid medegekregen, die hij op elk gebied in acht nam; aanvankelijk werd zijn belangstelling in de levende natuur getrokken naar de tropische aquariumvissen, die hij met veel succes hield en voortkweekte. Spoedig echter kwam hij in de ban van cactussen en vetplanten en begon, zoals elke liefhebber, met het aanschaffen van een paar populaire handboekjes. Die lectuur bevredigde hem echter niet; het bleek hem weldra, dat het determineren van zijn planten niet tot het gewenste resultaat leidde en toen deed hij een stap, die vele beginners niet aandurven: hij begon zich te verdiepen in de oorspronkelijke werken. Het is echter gemakkelijker gezegd dan gedaan, vooral als men zich eerst weer het beetje vreemde talen van de school opnieuw moet gaan aanleren en dan tot de ontdekking komt, dat de oude auteurs alles in het Latijn te boek gesteld hadden! Met oneindig geduld zette hij zich echter aan die taak, begon de 'Synopsis plantarum succulentarum' van Haworth, de 'Catalogue raisonné' van Salm-Dyck en diens 'Monographia generum Aloes et Mesembryantheri' over te schrijven en te vertalen! Hij stuitte op het werk van

onze landgenoot van Marum en ontcijferde diens uitvoerige correspondentie met Salm-Dyck, Haworth en anderen. Geen wonder, dat hij spoedig iets van belang over de *Haworthia*'s mede te delen had; hij kwam in correspondentie met Dr. von Poellnitz, die hem met raad en daad ondersteunde, maar spoedig werd die briefwisseling meer en meer een van samenwerking op gelijk niveau.

Dr. von Poellnitz benoemde één van de nieuwe soorten uit Zuid Afrika met de naam *Haworthia uitewaaliana*. Ook met het vaderland der *Haworthia*'s werd het contact steeds drukker. Niet alleen wisselde hij met Hans Herre vele brieven, maar ook grote zendingen planten vertrouwde de curator van de botanische tuin te Stellenbosch de heer Uitewaal ter bewerking toe. Daarbij waren niet alleen *Haworthia*'s en *Astroloba*'s (de laatste genusnaam is door Uitewaal opgesteld), maar ook *Adromischus*, voor welk *Crasulaceë*ngeslacht hij zich meer en meer ging interesseren.

Na vele publicaties in „*Succulenta*” en „*Cactussen en Vetplanten*” begonnen zijn artikelen ook in de buitenlandse tijdschriften te verschijnen, waaronder „*Desert Plant Life*” en de beide engelse tijdschriften. In 1947 nodigde de heer Roan hem uit in Engeland enkele voordrachten te komen houden; zijn contact met vooraanstaande Engelse liefhebbers is altijd blijven bestaan.

Geen wonder, dat de heer Uitewaal ook sterk voor de internationale samenwerking op succulentengebied was; in 1950 behoorde hij tot degenen, die in Zürich de „*I.O.S.*” oprichtten, nadien heeft hij verscheidene congressen bijgewoond en altijd weer belangwekkende voordrachten gehouden, waarbij hij steeds blijk gaf uitmuntend in de stof te zijn ingewerkt. Zijn publicaties zijn dan ook degelijk werk, waarbij hij zich terdege bewust was, dat elke nieuwe gepubliceerde naam niet meer geschrapt kon worden en dus goed overwogen moest worden. Buiten de meer wetenschappelijke artikelen, schreef Uitewaal ook veel, dat bestemd was voor de gewone liefhebber, maar ook dat was steeds met zorg samengesteld en gaf blijk van een uitmuntend inzicht. Zeker mag zijn werk als fotograaf op ons gebied niet worden vergeten; zijn foto's zijn niet alleen technisch volmaakt, maar geven ook blijk van artistiek gevoel.

Zonder afbreuk te doen aan hen, die met veel enthousiasme en liefhebberij het tijdschrift „*Succulenta*” als redacteur gediend hebben, mag de periode van het redacteurschap van Uitewaal wel als een zeer bijzondere beschouwd worden, waarin hij zichzelf geheel gaf, zowel in de redactionele als in de typografische verzorging.

Ondanks de vele zorgen, die het leven hem gebracht hebben, kan men zeggen, dat juist zijn grote liefde voor zijn werk op succulentengebied hem tot steun is geweest.

Nog geen jaar geleden openbaarde zich een kwaal, die helaas ongeneeslijk bleek. Zijn dochter heeft hem in dit laatste jaar met veel zorg en liefde omringd.

Moge hij rusten in vrede!

J. A. Janse.

Cultuurperikelen III

Toen een zestal jaren geleden de Franse cactuskwekers, de Gebr. Saint Pie, wonende te Asson, in de Pyreneeën nabij Lourdes op een tentoonstelling eerste prijzen voor hun planten verwierven, viel het op, dat deze niet in potten, maar in zwart geverfde olieblikken gekweekt waren. De planten waren dermate gedrongen van vorm en zwaar bedoornrd (en alle ongeënt, ook de moeilijkste soorten), dat er in liefhebberskringen op deze kweekwijze de aandacht werd gevestigd. In ons land o.a. door de heer C. Bommelé.

In maart 1959 bracht de heer E. T. Claeys uit Gent op een studieconferentie in Wageningen verslag uit van zijn ondervindingen met cactussen in blik gekweekt. Noemenswaardige verschillen met planten in potten gekweekt konden door hem niet geconstateerd worden. Zijn opvatting was dat de zeer gunstige ligging van de kwekerij van Saint Pie de voornaamste oorzaak van de mooie resultaten was.

Hierbij moet opgemerkt worden, dat ook de kas van de heer Claeys een goede standplaats heeft. Hij kweekt de planten in potten op stellingen, de moeilijke soorten krijgen een plaatsje op een apart tablet boven in de kas, vlak onder het glas en alle potten zijn afgedekt met een laagje panslag van 4 à 5 mm dikte.

In de discussie werd er nog de aandacht op gevestigd dat overal ter wereld plantenliefhebbers gebruik maken van lege conserven- of olieblikken ter vervanging van potten zonder dat men kan spreken van bijzonder gunstige groei. Eveneens, dat de steeds aanbevolen dunwandige poreuze potten, waardoor de planten de nodige zuurstof kunnen krijgen, toch niet zo noodzakelijk zijn als men altijd wel gedacht heeft.

Er was dus geen bijzondere reden om onze planten nu ook maar in bussen te gaan kweken, zolang niet aanwijsbaar was dat ze daarin beter zouden groeien dan in potten.

Intussen zit elke liefhebber met planten, die het, ondanks alle zorgen eraan besteed, toch niet zo best doen, b.v. importen, gekocht omdat ze zoveel mooier zijn dan hier gekweekte planten en sommige soorten zaailingen, welke na een paar jaar niet meer groeien. Het enige middel om ze in leven te houden is plaatsing in een bakje vlak onder het glas bovenin de kas, zodat ze veel licht en warmte krijgen.

In het voorjaar van 1962 hield de Haagse bioloog Dr. Lodewijks voor een onzer afdelingen een lezing over een vacantiereis naar Mexico. Komende uit de Verenigde Staten vroeg hij bij het passeren van de Mexicaanse grens aan de douane of er in de buurt ook cactussen groeiden. Het antwoord luidde bevestigend, maar dan moest de familie een eindje het dal van de grensrivier de Rio Grande inwandelen. De planten werden gevonden, maar lang erbij stilstaan was onmogelijk, want het zand was zo heet dat de crêpe zolen onder de schoenen smolten. Nu weet ik niet precies wanneer rubber vloeibaar wordt, maar wel dat het in onze kassen nooit zo heet wordt. Wel kan men ervaren, dat als een auto een paar uur in de zomerzon staat, het plaatwerk zo heet wordt dat men zijn blote handen eraan kan verbranden en het binnen zo heet als een oven is.

Een en ander combinerende heb ik toen gedacht, dat wat veel van onze planten te kort komen, een hoge grondtemperatuur is. Een aantal planten, welke ondanks alle proeven met grond, standplaats enz. niet wilden groeien, heb ik toen in bussen en doorzichtige plasticpotten gezet en een plaatsje gegeven in de volle zon boven het tablet.

Voor afvoer van het overtollige water werd gezorgd door een aantal gaten in de bodem; de potten worden gevuld met een handvol sintels of grind onderin en een grof

grondmengsel met sintels erdoor, opdat er voldoende lucht in de grond zou blijven en deze niet te gauw dichtslaat en verzuurt. Verder een plastic zak over iedere plant waardoor verbranden en uitdrogen wordt voorkomen en er een broeierige, hete atmosfeer ontstaat.

Het succes was fabelachtig en ongeloofwaardig als men het zelf niet heeft meegemaakt.

Een import *Ariocarpus furfuraceus* zwol, na 4 jaar stilstand, in een maand op tot een bolronde plant en vertoonde nieuwe groei, evenals importen van *Copiapoa cinerea*, *Homalocephala texensis*, *Thelocactus lophothele* en vele andere. Vier-jarige zaailingen van *Ancistrocactus scheerii* en *Coryphantha nickelsae*, welke al maanden zonder wortels stonden, werden in juli „gebust” en waren een paar weken later vastgegroeid en in prachtige conditie. Zelfs een stek van *Echinocereus delaetii*, waarmee ik al 3 jaar aan het experimenteren ben om deze op eigen wortel te kweken, deed het „in de bus”.

Het blijkt dus dat talloze planten een zeer hoge grondtemperatuur nodig hebben om nieuwe haarwortels te kunnen maken, waardoor opnieuw groei mogelijk wordt.

In de plasticpotten kan men zien, dat de planten geheel doorwortelen. Naar mijn ervaringen verdienen de zwart of donkergroen geverfde blikken de voorkeur, omdat ze nog beter de warmte vasthouden.

Op 23 oktober 1962, op een zonnige dag, werden de volgende temperaturen gemeten.

	Tijd : 13 uur	Tijd : 17 uur
temperatuur in de kas	20° C.	12° C.
temperatuur in het tablet	15° C.	13° C.
temperatuur in een blank blik Ø 95 mm	25° C.	13° C.
temperatuur in doorzichtige plasticpot Ø 95 mm	28° C.	13° C.
temperatuur in zwart blik Ø 95 mm	34° C.	15° C.
temperatuur in zwart blik Ø 155 mm	34° C.	18° C.

Het blijkt dus, dat de grondtemperatuur in een zwart geverfd blik meer dan 2 maal zo hoog wordt als in de ingegraven potten. Verder dat deze warmte langer wordt vastgehouden dan men wel zou denken. Het metaal koelt wel vlug af maar de grond houdt de warmte vast.

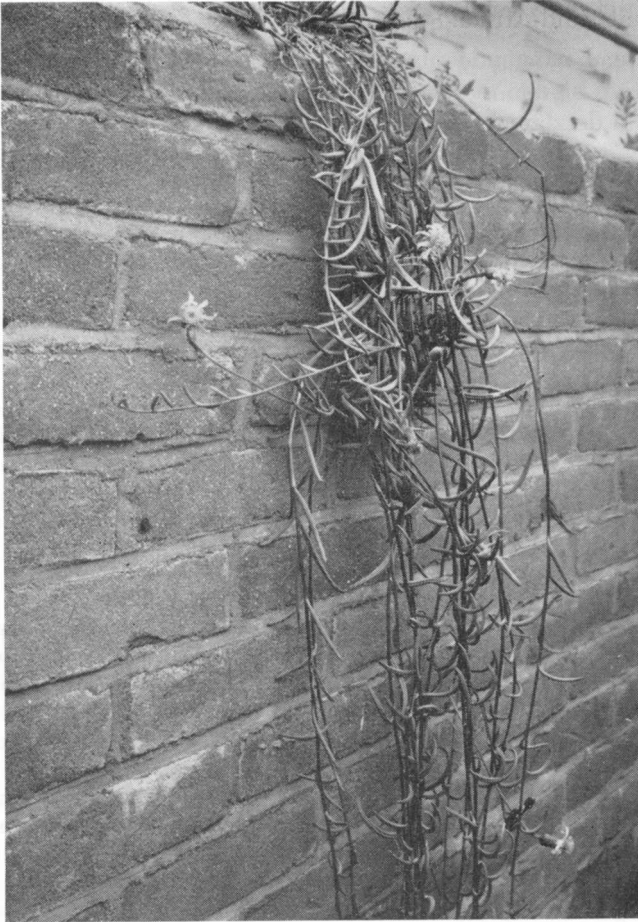
De belangrijkste conclusies lijken mij als volgt :

Kwekers, die al vroeg in het voorjaar zaaien en door onderwarmte, humusrijke grond en ettelijke keren verspenen in 1 à 1½ jaar verkoopbare plantjes in potten kweken, zullen bij cultuur in blik geen voordelen hebben. Vermoedelijk zullen zwarte blikken duurder zijn dan potjes. Liefhebbers en kwekers, die grotere planten verkopen, kunnen veel soorten als voorheen cultiveren. Indien ze overgaan tot cultuur in blik kunnen ze :

- a. mooiere planten kweken, zwaarder en gedrongener;
- b. moeilijke soorten, welke anders alleen de eerste paar jaar groeien en dan stilstaan, nu ook behoorlijk groot krijgen;
- c. de planten zeker een maand eerder aan de groei krijgen, waardoor de groei-periode meer naar het gunstige voorjaar kan worden verschoven;
- d. inplaats van onderstammen andere planten kweken omdat het enten alleen maar in meer uitzonderlijke gevallen nodig is, hetgeen voor de aesthetici onder ons een uitkomst is.

Senecio bulbinefolius DC.

In een collectie heeft men steeds behoefte aan hangplanten; vooral aan de rand van de tabletten gepland, kunnen zij een goede versiering vormen voor het pad. Er zijn enige Senecio's, die voor dit doel zeer geschikt

Figuur 31
Senecio bulbinefolius DC.

foto: I.V.T.

zijn, de meest bekende is wel *S. radicans*, die in een grote variatie bij de liefhebbers voorkomt. Het is de plant, die door velen ook *Kleinia radicans* wordt genoemd.

Gedurende lange tijd heb ik getracht het geslacht *Kleinia* te hand-

haven, al was het maar, omdat de Kleinia's een tamelijk duidelijke groep binnen het bijna 2000 soorten bevattende geslacht *Senecio* vormen. Het verschil is niet bijzonder groot en ik heb steeds het geslacht *Kleinia* omschreven als een groep succulente Compositeten, waarvan de bloemhoofden geen straalbloemen bezitten.

Maar sedert enige tijd ben ik in het bezit van een plant, die deze gehele omschrijving omver werpt; deze lijkt namelijk bedriegelijk op *S. radicans*, zoals op fig. 31 duidelijk te zien is, maar de bloemen zijn van een typische *Senecio*, dus met lintbloemen. Het is *Senecio bulbinefolius*¹⁾, afkomstig uit Zuid-Afrika.

Het is een hangende plant met slappe, tamelijk harde stengels en smalle, vlezige bladen met een lengtegroef; de bloemen zijn vrij groot, geel en bloeien in de zomer.

Het is een interessante plant, gemakkelijk in cultuur en geschikt voor liefhebbers.

Uit bovenstaande volgt dus, dat het geslacht *Kleinia* niet te handhaven is en dat we alle *Kleinia*'s onder *Senecio* moeten rangschikken, iets, dat tegenwoordig wel vrij algemeen gedaan wordt.

1) *bulbinefolius* = met bladen als van *Bulbine*.

Wageningen

B. K. BOOM.

K. P. VAN ARKEL

Phyllocactussen I

Reeds een groot aantal jaren neemt onder de liefhebbers van kamerplanten de phyllocactus een voornamelijk plaats in. Men ziet deze planten vaak in de vensters van de woonhuizen, zowel in stad als dorp en ook wel in de etalages van de bloemisten, waar als regel cactussen sporadisch voorkomen. Tot voor ongeveer een halve eeuw kweekten de boerinnen deze planten zeer veel op hun boerenhofsteden en het moet worden gezegd, dat zij de kunst hiervan bijzonder goed verstonden. Uit mijn jeugd kan ik mij herinneren, dat de boerinnen in ons dorp in het voorjaar na de grote schoonmaak, de zelfgekweekte planten voor hun vensters plaatsten om tijdens de bloeiperiode daarmee te pronken, terwijl de planten na de bloei een plaatsje in de tuin kregen. Waar de planten in de winter werden ondergebracht is mij ontgaan. Dat deze boerinnen trots waren op hun planten is zeer goed te begrijpen, als men weet dat aan oude exemplaren, (het waren zonder uitzondering alle ackermannii-hybriden) soms wel 40 bloemen verschenen.

Bij de cactusliefhebbers worden Phyllo's in mindere mate aangetroffen, er zijn zelfs liefhebbers welke ze in hun verzameling niet dulden en vaak hoort men in deze kringen met een zekere minachting over deze planten spreken. Gezien de uitzonderlijk mooie bloemen, die deze gemakkelijk te kweken planten ons brengen, moet dit zeer zeker worden betreurd.

De oorzaak dat cactusliefhebbers deze planten zo weinig kweken, zal wel moeten worden gezocht in het feit dat veel soorten, na enkele jaren, zeer groot worden

en bijgevolg veel ruimte vragen, iets, waaraan bijna elke cactusverzamelaar gebrek heeft. Bovendien gevoelen de Phyllo's zich, in de 's winters koude cactuskasjes, niet goed thuis. Ook is de behandeling van deze, in de natuur meestal epiphytisch levende planten geheel afwijkend van de cactussen, welke als regel door deze liefhebbers gekweekt worden. Deze afwijkende behandeling zal wel de oorzaak zijn, dat sommige liefhebbers er minder succes mee hebben. Bij een goede wijze van kweken en als men geen al te grote eisen stelt aan een zeer groot aantal bloemen, per plant en per seizoen, dan is, zoals bij de cultuur zal besproken worden, zowel aan het ruimteteleem als aan de afwijkende behandeling wel tegemoet te komen. De betrekkelijk geringe eisen, die deze planten stellen en het bijna niet voorkomen van ongedierte, maakt het voor een ieder mogelijk ze te kweken en de over het algemeen willig verschijnende mooie en soms zeer grote bloemen, geven ons veel voldoening. Bovendien zijn er soorten die zich bijzonder goed lenen om als hangplant te worden gekweekt, wat het voor bewoners van moderne woningen, waar de brede vensterbank veelal ontbreekt, mogelijk maakt er zeer mooie planten op na te houden.

De oudst bekende bladactus is hetgeen nu bekend is als *Nopalxochia phyllanthoides*; deze plant werd reeds door de eerste kolonisten (vermoedelijk in Mexico) aangetroffen en mee naar Europa genomen; de eerste afbeelding is al van 1615. De tweede bladactus, die bekend werd was *Epiphyllum phyllanthus* waarvan we de eerste opgave kennen in 1691; vermoedelijk was deze toen ook al in cultuur, maar met zekerheid weten we dit van 1737, toen Linnaeus deze vermeldde als groeiende in de beroemde Clifford-tuin nabij Haarlem. Deze soort, gekenmerkt door de opvallend lange en dunne bloembuis, kan men in cultuur niet meer vinden.

In het begin van de 19de eeuw zijn vele bladactussoorten uit tropisch Amerika ingevoerd en van verscheidene daarvan stammen onze phyllohybriden af.

Niet alleen beschreven auteurs de soorten onder verschillende geslachtsnamen, andere auteurs, die kenmerken van soorten in een beschrijving hebben vastgelegd, hebben naast andere geslachtsnamen ook nog andere soortnamen aan deze planten gegeven, hetwelk veel verwarring heeft gegeven. Om een indruk te geven welke omvang dit heeft aangenomen zal ik hieronder, van enkele soorten, de geslachts- en soortnamen vermelden, waaronder zij in de loop der tijden beschreven zijn.

EPIPHYLLUM PHYLLANTHUS

met de volgende synoniemen :	<i>Rhipsalis phyllanthus</i> K. Sch.;
<i>Cactus phyllanthus</i> L. (1753);	<i>Rhipsalis macrocarpa</i> Miq.;
<i>Epiphyllum phyllanthus</i> Haw. (1812);	<i>Hariota macrocarpa</i> Kuntze;
<i>Opuntia phyllanthus</i> Mill.;	<i>Epiphyllum gaillardae</i> Br. & R.;
<i>Cereus phyllanthus</i> DC.;	<i>Phyllocactus gaillardae</i> Vaup.;
<i>Phyllocactus phyllanthus</i> Lk.;	

EPIPHYLLUM OXYPETALUM

met als synoniemen :	<i>Phyllocactus grandis</i> Lem.;
<i>Cereus oxypetalus</i> DC. (1828);	<i>Phyllocactus guayanensis</i> Brogn.;
<i>Epiphyllum oxypetalum</i> Haw. (1829);	<i>Epiphyllum acuminatum</i> K. Sch.;
<i>Cereus latifrons</i> Pfeiff.;	<i>Phyllocactus acuminatus</i> K. Sch.;
<i>Phyllocactus latifrons</i> Lk.;	<i>Epiphyllum grande</i> Br. & R.

Zoals men ziet, talrijke geslachts- en soortnamen voor dezelfde soort, wat het voor de eenvoudige liefhebber-verzamelaar niet gemakkelijk maakt een goede naam op het bijbehorende etiket te schrijven.

(Wordt vervolgd)

Mejuffrouw J. J. E. van den Thoorn

Onze 2e Secretaresse, mejuffrouw J. J. E. van den Thoorn te Apeldoorn heeft het verlangen te kennen gegeven, in verband met haar hoge leeftijd, van haar functie in het Hoofdbestuur ontheven te worden. Het Hoofdbestuur heeft dit verzoek gerespecteerd en ingewilligd, met dankzegging voor de vele en onschatbare diensten aan Succulenta bewezen.

Mejuffrouw van den Thoorn, in 1925 lid geworden van de vereniging, is een der getrouwen, die ruim dertig jaar in diverse functies aan het verenigingswerk heeft deelgenomen.

Haar activiteit in het verenigingsleven begon met haar benoeming tot secretaresse van de afdeling 's-Gravenhage, een functie, welke zij jarenlang heeft vervuld. Daarnaast schreef zij vele artikelen voor beginnende liefhebbers in het tijdschrift.

In 1934 werd mejuffrouw van den Thoorn, als opvolgster van mejuffrouw Karsten, benoemd tot secretaresse van Succulenta, een functie die zij met grote bekwaamheid en plichtsbetrachting heeft waargenomen.

Na de oorlog werd mejuffrouw van den Thoorn benoemd tot 2e secretaresse, tot lid van de Commissie van Redactie en bovendien verzorgde zij de zaadverkoop voor het Clichéfonds. Aan het redactionele werk heeft zij met een pijnlijke accuratesse deelgenomen en de artikelen voor het tijdschrift in het Nederlandse taal nauwkeurig geredigeerd. Haar werkzaamheden voor het Clichéfonds zijn niet in woorden uit te drukken. Vele jaren heeft zij dit fonds minutieus beheerd, waardoor Succulenta in staat was artikelen met afbeeldingen, verkregen uit de gelden van de zaadverkoop, te illustreren.

Aan mejuffrouw van den Thoorn werd op 25 juni 1949, het ere-lidmaatschap van Succulenta toegekend, ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan van de vereniging.

Wij, oudere leden van Succulenta, zijn er van doordrongen dat haar werkzaamheden van groot nut zijn geweest voor de vereniging. Wij zijn haar hiervoor zeer dankbaar en wensen mejuffrouw van den Thoorn nog vele jaren een gezonde en rustige levensavond toe.

J. Gr. v. B.

Hereroa granulata (N.E.Br.) Dint. & Schw.

Dit is een mooie soort voor liefhebbers, die in korte tijd een pot kan vullen en bovendien geregeld bloeit. De planten zijn ook voor kamercultuur geschikt, al moet men in de winter met water geven wel wat oppassen. De planten zijn zodenvormend en bestaan uit rozetten van 6—8 vrij lange en smalle bladen; deze zijn vrij dik, ongeveer even dik als breed en

de oppervlakte is bezet met korrelachtige verhevenheden, waaraan deze soort gemakkelijk te herkennen is.

De bloemen verschijnen in de voorzomer en gaan tegen 4 uur in de namiddag open en sluiten zich weer de volgende morgen; ze zijn 2—3 cm in diameter en geel. Ze hebben de typische Mesem-vorm; het aantal kroonbladen is hier groot en deze zijn bovendien zeer smal. Er ontwikkelen zich ook nog wel eens vruchten. De bouw daarvan is belangwekkend en zoals menigeen zal weten berust daarop de indeling der Ficoidaceae. Maar dat is specialisten-kennis.

Het geslacht *Hereroa* bevat \pm 35 soorten, waarvan evenwel vele zo veel overeenkomst vertonen, dat deze mogelijk synoniem zijn. Er is trouwens een grote verwarring binnen dit geslacht en men vindt in iedere verzameling weer andere namen en het merkwaardige daarbij is, dat bovengenoemde soort bijna steeds aanwezig is, doch merendeels onder een verkeerde naam.

De cultuur is eenvoudig: vooral in de nazomer zijn de scheuten gemakkelijk te stekken. 's Winters worden de planten droog gehouden en tegen het voorjaar kan men ze weer wat water geven. Ze zijn niet kieskeurig en wat te veel water schaadt in het algemeen niet. Wel moet men oppassen voor te grote droogte.

De planten kunnen in de volle zon staan en in de zomer gerust buiten geplaatst worden (in de pot dan wel te verstaan).

Boom

Werkgroep voor Succulentenstudie

Verslag van de bijeenkomst gehouden op 9 en 10 maart 1963, Wageningen.

De Voorzitter, de heer A. F. H. Buining opent de bijeenkomst te 16.45 uur.

De heer H. Rubingh bespreekt de vruchtvorming bij *Mammillaria*'s en toont aan de hand van materiaal, dat bij vele soorten de vrucht lang tussen de tepels verborgen blijft en dan als gevolg van sterke strekking van de onderste cellen in zeer korte tijd naar buiten groeit. Bij de discussie komt naar voren, dat dit verschijnsel zich bij verscheidene andere cactussen eveneens voordoet.

De heer A. J. Brederoo brengt enige *Rebutia*-kwesties in discussie; hij vond, dat de stijl van de bloemen van *Cylindrorebutia aurantida* aan de basis over een afstand van \pm 3 mm met de bloembuis vergroeid is, terwijl de *Cylindrorebutia*'s juist gekenmerkt zijn door een vrije stijl. Hij zou daarom deze soort tot de *Digitorebutia*'s willen rekenen. Hij is verder van mening, dat *Aylostera kupperiana* en *A. pseudodeminuta* op grond van de zaadkenmerken en de plaatsing van de dorens na verwant zijn, en wel zodanig, dat zij als variëteiten van elkaar kunnen worden opgevat. Hetzelfde vindt hij van *Aylostera spinosissima* en *A. fiebrigii* f. *breviseta*.

Het is hem gebleken, dat in het algemeen de geslachten van de *Rebutia*-groep zich

met elkaar laten kruisen, behalve Rebutia (in engere zin), waaruit men zou kunnen opmaken, dat binnen deze groep de eigenlijke Rebutia's een meer geïsoleerde plaats innemen.

De heer D. J. van Vliet is het vervolgens niet eens met de neiging allerlei soorten en variëteiten en zelfs vormen te verenigen, waarbij dan z.g. oude soorten tot de rang van variëteit worden gedegradeerd. Vroeger zijn vele soorten dermate summier beschreven, dat we in het geheel niet weten, wat daaronder moet worden verstaan. Hij wil deze planten geheel opnieuw beschrijven en afbeelden, zodat we altijd zullen weten wat we onder een naam hebben te verstaan.

In de discussie blijkt wel, dat dit een moeilijke aangelegenheid is, die niet zo eenvoudig is op te lossen.

Na de maaltijd vertelt de heer Buining een en ander over Pyrrhocactus en aanverwante geslachten, waartoe dan o.m. moeten worden gerekend: Neoporteria, Neochilena, Horridocactus, Chileorebutia.

Hutchison acht de onderlinge verschillen klein en rangschikt alles onder Neoporteria. Bij de indeling speelt de uiterlijke vorm van de bloem, alsmede de beharing van het vruchtbeginsel een overheersende rol. Buxbaum is evenwel van mening, dat deze bloemkenmerken systematisch niet veel te betekenen hebben en legt de nadruk op de zaden, die zowel uitwendig als inwendig belangrijke en constante verschillen vertonen. Een indeling volgens deze zaadkenmerken is nog niet gepubliceerd.

Spreeker vindt Neoporteria wel karakteristiek genoeg om als geslacht te handhaven, maar zou de overige geslachten willen combineren, waarvoor dan de oudste naam is Pyrrhocactus.

De verschillen komen op het volgende neer :

NEOPORTERIA

midden- en randdorens meest moeilijk te onderscheiden

ribben ondiep in knobbels verdeeld
bloemen in de winter

knoppen naakt te voorschijn komend

bloemen buisvormig, met \pm opstaande
bloembladen, die de meeldraden om-
sluiten

bloemen ook 's nachts open

schubben van vruchtbeginsel hoogstens
met korte wol

zaden mat bruin, zijdeachtig glanzend

PYRRHOCACTUS

meest gemakkelijker te onderscheiden of
middendorens afwezig

ribben duidelijker in knobbels verdeeld
in de zomer

als wollige bolletjes

urn- tot trechtersvormig met schuin uit-
staande bloembladen, de meeldraden
zichtbaar

's nachts gesloten

met wol en borstelharen

dof bruin-zwart, zonder zijde glans

Daarna vertoont de heer K. P. van Arkel nogmaals lantaarnplaatjes van zijn misvormde *Parodia* (zie *Succulenta* 1963, no. 1, pag. 10); de plant heeft zich verder ontwikkeld en een zeer abnormale habitus verkregen.

De heer M. G. van der Steeg vertelt vervolgens iets over de principes van de waterculturen.

Watercultuur in het groot schijnt ontstaan te zijn op eilanden als Curaçao, waar men zuinig met zoet water moet omgaan. Het gaat er om tot meer efficiënte productiemethoden te komen en door grotere eenvormigheid van de voeding ook eenvormiger materiaal te kweken, zodat de cultuur minder arbeidsintensief wordt.

Er zijn moeilijkheden te overwinnen, de meest belangrijke is wel de keuze van de juiste voedingsoplossing. Er zijn er in de handel, maar die zijn nogal duur, daarom is het raadzaam te trachten zelf naar een goede samenstelling te zoeken. Aan de hand van tabellen toont spreker op welke wijze men te werk moet gaan om tot een juiste keuze te komen.

Tenslotte houdt de heer W. Sterk een inleiding over het kruisen van succulenten. Behalve in de Phyllo's is er betrekkelijk weinig opzettelijk kruisingswerk verricht. Het gaat er bij de Phyllo's om kenmerken als grootbloemigheid, rijkbloemigheid, mooie bloemkleur en een gemakkelijke cultuur met elkaar te verenigen. Ook met Lobivia en b.v. Chamaecereus zijn kruisingen verricht. Daarbij is het zaak Chamaecereus als moeder te nemen, omdat de lange stijl van de Lobivia oorzaak is, dat het stuifmeel de eitjes niet kan bereiken.

Het heeft weinig zin soorten te kruisen, die niet vegetatief te vermeerderen zijn. Verder moet men uitgaan van betrouwbaar uitgangsmateriaal. Vrijwel alle *Astrophytum*-zaad uit onze culturen is b.v. onbetrouwbaar, omdat er zoveel gebastardeerd is. Hij acht het foutief soortkruisingen latijnse namen te geven, ook al omdat men vaak niet precies weet welke de ouders waren. Een fantasienaam is voldoende.

Zondagmorgen begint ondergetekende met een verhandeling over de benaming; hij zet uiteen hoe belangrijk het is dat liefhebbers, die zich met taxonomische vraagstukken bezighouden en de nomenclatuur nodig hebben, zich in verbinding stellen met vakmensen; nomenclatuur is een apart vak en het hanteren van de internationale regels is niet zo gemakkelijk.

Dan wijst hij er nogmaals op, dat één soort best meer dan één correcte naam kan hebben, n.l. wanneer er sprake is van splitsing of vereniging van geslachten; een bekend voorbeeld is *Opuntia*, dat men in wijde zin kan nemen, maar ook kan opsplitsen in een reeks kleinere geslachten als b.v. *Tephrocactus*, *Cylindropuntia*, etc. De namen *Opuntia articulata* en *Tephrocactus articulatus* zijn beide juist, het hangt er maar vanaf welk standpunt men inneemt. Het moeilijke is, dat de liefhebber kiezen moet, omdat hij een naam op zijn etiket wil zetten. Er wordt dus een oordeel van hem gevraagd. Maar zelden zal hij dit kunnen geven en is daarom aangewezen op een boek. Hier is niets op tegen, mits het maar boeken zijn, waarvan de schrijvers serieus de regels hebben toegepast. Voor de vetplanten kan dan Jacobsen worden gebruikt, voor de cactussen zou het Backeberg kunnen zijn, maar de benaming in het laatste werk is op vele plaatsen aanvechtbaar.

In een uitvoerige discussie komen nog vele vraagstukken aan de orde. Daarna wordt het Succulentarium bezocht, waarbij levendig van gedachten wordt gewisseld; de tijd van 2 uur blijkt zelfs te kort te zijn.

De volgende bijeenkomst wordt vastgesteld op 21 en 22 september 1963.

Na de maaltijd wordt de bijeenkomst gesloten.

Wageningen

B. K. Boom.

GRASHEUVEL-KONFERENTIE

zaterdag 18 en ~~zondag~~ 19 mei a.s.

Voor bijzonderheden zie *Succulenta* no. 4, pagina 63.

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

NIEUWE AFDELING

Het verheugt ons mededeling te kunnen doen van de oprichting van een nieuwe afdeling van Succulenta in **Tilburg**.

De oprichting is tot stand gekomen op initiatief van de heer F. G. Bonneke, Bosscheweg 370 in Tilburg. Wij wensen alle leden van deze afdeling veel succes!

CONTRIBUTIE 1963

Verspreid wonende leden, d.w.z. leden, die niet aangesloten zijn bij een afdeling, worden verzocht indien zij nog geen contributie over 1963 hebben voldaan, het bedrag van f 7.50 (voor het buitenland f 8.50) zo spoedig mogelijk

te storten op postrekening no. **83 35 50** ten name van Alg. Penningmeester Succulenta te Leeuwarden.

Na 1 juni 1963 wordt over het verschuldigde bedrag per P.T.T. beschikt, met verhoging van 30 cent incassokosten.

Alg. Penningmeester.

MET VACANTIE !

De secretaresse van Succulenta, mevr. J. Grullemans van Berghem, Hereweg 19. Lisse, zal van 18 mei tot 22 juni a.s. met vakantie zijn. De in die tijd binnengekomen correspondentie bij het secretariaat kan eerst na 22 juni worden beantwoord.

Voor opgave van nieuwe leden kan men zich wenden tot mevr. E. Verduin-de Bruyn, Wilhelminasingel 28, Pijnacker Z.-H.

UIT DE AFDELINGEN

AMSTERDAM

Op de vergadering van 20 maart heeft ons lid de heer Timmermans een lezing gehouden over de invloed van licht, lucht en water op de groei en bloei van cactussen.

Steunende op zijn jarenlange ervaring kon de spreker aan de hand van vele praktijkvoorbeelden de invloed van deze factoren een ieder duidelijk maken.

Verder vertelde de heer Timmermans hoe hij momenteel zijn planten kweekt, waarbij zijn zeer geringe plantenverlies, in deze zo lang aanhoudende winter, blijk geeft van zijn juiste inzichten.

Als besluit van deze leerzame avond schonk hij aan alle aanwezigen stekken van de j.l. in Succulenta no. 3 beschreven Chamaelobivia 'Domino'.

H. DE VRIES, Amsterdam.

GOOI- EN EEMLAND

Op 2 april j.l. werd de vrijwel complete afdeling - we konden rond 40 hoofden tellen - alsmede een aantal belangstellende echtgenoten en enkele gasten door de heer K. Edelman meegenomen op een reis door Mexico en omliggende cactuslanden.

De heer Edelman versloeg ons op onderhoudende en vaak geestige wijze hoe zijn reis tot stand was gekomen en wat hij in de uitgestrekte, meedogenloos door de zon beschenen woestenijen beleefde. Aan de hand van door hem opgenomen kleurendia's gaf hij ons een aantal onvergetelijke indrukken van in de zon bradende heuvels, vlakten en

steden om dan plots weer stil te staan bij „kleinere" details. Trotse bejaarde Saguaro's, Fero's, Cereae, Opuntia's, een met Agaven volgroeide heuvel, weggekropen Mammillaria's, met bloemen overdekte neergehurkte Echinocereus enz. De avond vloog om en haast plotse-ling waren we weer alleen tussen kleumende huizen in Hilversum's straten, helaas!

Heer Edelman, nogmaals nartelijk dank voor deze mooie avond.

Vooraf werd het huishoudelijk gedeelte kort afgedaan. Goedkeuring notulen, aankondiging volgende bijeenkomst en excursie naar het Westland in mei. Zoals afgesproken werd de vergadering onderbroken voor een koffie-pauze met verloting.

H. L. A. HUGUENIN, secretaris,
Diepenbroickpark 48, Weesp

GRONINGEN

Op 7 april j.l. kwam onze afdeling in vergadering bijeen in het C.J.M.V.-gebouw te Groningen. Aanwezig 10 leden. De vergadering stond onder leiding van haar voorzitter, de heer G. J. Eilander te Groningen. Na een kort welkomstwoord werden een aantal dia's vertoond door Dr. de Boer. Hij toonde ons een groot aantal Conophytums en zaaddozen van Mesembryanthemums. Het was prachtig!

Daarna werd een aantal meegebrachte cactussen en andere planten onderling, of bij opbod verkocht. De opbrengst was ten bate van de kas. Het verder organiseren van de in oprichting zijnde Jeugdclub werd opgedragen

aan de heer Lettink te Delfzijl, die ook de financiële kant van deze zaak zal behartigen.

Besloten werd twee afgevaardigden naar de vergadering te Utrecht te zenden. Hierna volgde sluiting van deze prettige en leerzame middag.

E. HORLINGS, Secretaris,
Piet Heinstraat 48, Delfzijl.

VRAAG - EN AANBOD

Leden van Succulenta kunnen voor deze rubriek éénmaal per jaar gratis een opgave inzenden.

GEVRAAGD: Cactussen vnl. Mammillaria's met mooie dorens en/of beharing. Naamlijst en prijzen aan H. Veldhoen, „Veldzigt“, IJzendijke (Zld.).

GEVRAAGD: de jaargangen 1947 tot en met 1951 van Succulenta. Brieven aan E. Horlings, Piet Heinstraat 48, Delfzijl.

NIEUWE LEDEN :

J. W. Glas, Hyacinthstraat 25 A, Wormerveer.

K. Rijks, Eschdoornlaan 31, Zaandam.
Mej. A. de Vries, Dwarsstraat 1a, Zutphen.

W. Bijenhof, van Limburg Stirumstraat 1, Zutphen.

P. K. Buter, Hoogstraat 1 B, Zwolle.

J. B. Krijnen, Compagnieweg 28, Hilversum.

C. J. Lambinon, Joh. de Wittstraat 7, Leiden.

J. Hovens, Mgr. Schravenlaan, Lottum.

J. C. Meijs, Koninginnesingel 3, Venlo.

C. A. G. Dam, Dr. Steijlingweg 6, Maartensdijk

P. Dekker, St. Pieterstraat 27, Middelburg.

J. H. Jansen, Smalldstraat 54, Rotterdam Zuid.

A. J. Bogers, Stadhouderslaan 95, Slikkerveer.

A. Markerink, Kruidbergerweg 43, Santpoort.

Joh. van den Hurk, Molenstraat 6, Veghel.

J. Trommelen, Grootestraat 393, Waalwijk.

P. van der Knaap, Heulweg 30, Wateringen.

Mej. F. Beihuisen, Zuiderdiep 65a, 2de Exloërmond (Dr.)

H. W. Meilink, Vrijheidslaan 50, Amsterdam-Zuid.

Th. Klanker, Mauritsstraat 22, Noord-Scharwoude.

C. A. Paenen, Staringstraat 45, Tilburg.

Ir. J. G. van Schoonneveldt, Dokter Boeslaan 21, Wageningen.

G. Versluis, Hogendijk 142, Papendrecht.

A. Timmermans, Laageinde 53a, Waalwijk.

F. van Loon, Musschenbroekstraat 63, Vlaardingen.

H. Nijmeijer, H. J. Kniggekade 81, Stadskanaal.

G. H. ter Horst, Kanaalstraat 9, Sneek.
Mevr. A. P. Sicherer-Frijlink, Rubenslaan 1a, Bilthoven.

L. J. v. Veen, Poelsepad, Honselersdijk.

Sj. Valstar, Bospolder 17, Honselersdijk.

W. Bor, Binnendamseweg 19, Giessenburg, Z.-H.

H. Vermeulen, B. 773, Sliedrecht.

G. Schonewille, Floriszstraat 55/III, Arnhem.

L. van Wijngaarden, Dr. A. Kuyperstr. 39, Kampen.

V. Ph. Vermeer, Mathenesserlaan 264b, Rotterdam.

A. Boon, Mariniersweg 84e, Rotterdam.

F. van Strijen, Kanaalweg 75, Den Helder.

J. P. van der Water, Karel Doormanlaan 33, Wassenaar.

R. de Vet, Brasemstraat 16, Tilburg.

J. van Hassel, Hoogstraat 42, Nijkerk.

Mevr. A. M. Lageman-Stöve, Kierkegaardstraat 27, Amstelveen.

C. J. Slokkers, Sint-Ontcommerstraat 30, Steenberg (N.Br.)

Mej. H. van Luijn, 2de Atjehstraat 28, Utrecht.

B. G. van der Elst, Kaardebolstraat 20, Hoogvliet, Z.-H.

Mevr. D. Maasdam, Haarlemmertrekvaart 22 d., Oegstgeest.

P. van der Lubbe, Beekbergenstraat 37, Den Haag.

H. J. A. Saris, Hyacinthenlaan 27, Bennebroek.

J. Th. van Baal, Hoogeindsestraat 20, Tiel.

F. Lambregts, Oranje Nassaustraat 26, Oud-Gastel.

John Reinhard, Heemskerkstraat 20, Gouda.

J. Versteeg, Rembrandtstraat 15, Hardinxveld, Z.H.

H. F. du Chattelier, Piet Heinstraat 19, Loosduinen.

J. F. Grashorn, Rijnauwenstraat 115, Den Haag.

H. G. Hellendoorn, Doornstraat 172a, Den Haag.

W. P. van Velzen, Hoogveen 195, Den Haag.

G. Peper, Herenweg 66a, Donkerbroek, Friesland.

Mevr. M. de Vries-Jellema, Gebouw Het Convent, Grote Kamper 28, Bolsward.

Firma K. EDELMAN

SPECIALITEIT :

Cactussen en andere Vetplanten

GROTE VOORRAAD - UITSLUITEND GROOTHANDEL
WHOLESALE ONLY

Handelskwekerij - Reeuwijk - Tel. 01829-334

Ons bedrijf is des zaterdags gesloten.

Freek Hoogvliet

Speciaal adres voor:

Cactussen en Vetplanten

MAASDIJK (3 km vanaf Maassluis) Oostelijke Slag 7 Telefoon 01745-2732

U wordt hierbij uitgenodigd voor een bezoek aan mijn nieuwe Cactuskwekerij.

CACTUSSEN VETPLANTEN

H. VAN DONKELAAR

CACTUSKWEKERIJ — WERKENDAM — TELEFOON 01835—430

Regelmatig nieuwe Importen uit Zuid-Afrika. — Agent van Succulenta
Nurseries Zuid-Afrika. **Vraagt onze nieuwe sortimentslijst.**

Meer dan 1200 soorten Cactussen en andere Vetplanten — Zondags gesloten.

Fa. VAN ZANTEN & HOFLAND

In- en verkoop van Cactussen en Vetplanten

Telefoon 01740-5480

Bij geen gehoor 5051 of 5410

Correspondentie adres: GEESTWEG 848 — NAALDWIJK

Cactuskwekerij W. J. van Kempen

NIJMEGEN — DRIEHUIZERWEG 327

TELEFOONNUMMER IS THANS 08800 - 53377

Wilt U hiervan goede nota nemen.

BEZOEKT DE

AANVANG 10 UUR V.M.

Alg. Vergadering op zaterdag 18 mei 1963